

Теслино схватање рата и будућност ратних процеса

ВОЈНО ДЕЛО 6/1998.

Проф. др *Велимир Абрамовић*

... У савременим условима значајно се мења карактер ратовања због прелаза са територијалних и економских циљева на ниво размене информатичких образаца. Основни разлог за ту промену нивоа и врсте ратних дејстава јесте успостављање светског телекомуникационог информатичког система, који је у суштини, немогуће потпуно контролисати. У том систему, технички спремном да прихвати негентропске информатичке импулсе произвољно великог броја терминала, омогућено је и појединцу да стиче интелектуалну премоћ на основу енергетског емитовања најразличитијих идеја и концепата. Престаје да буде важно ко је заузео неку територију или ко управља сировинским и енергетским ресурсима неке земље, што је било пресудно за исход сваког старомодно вођеног рата. У класичном освајању територија и преузимању власти, од палеолита па до Тесле, наглашене су биле две компоненте: сила, комбинована са политичком лукавошћу, и херојска етика саможртвовања за ратни идеал, подједнако у одбрамбеним, као и у освајачким ратовима. Физичка елиминација људи била је основа сваког ратног процеса, а трајно подјармљивање економских добара и контрола односа у производњи и расподели циљ сваке послератне окупације.

Главна брига стручњака у вези с психологијом ратних учесника, у ратној теорији, а посебно у пропаганди на терену, била је контрола масовних емоција и уопште емоционално-инстинктивног сегмента неке војске. Проучавање карактера бораца заснивало се на параметрима антрополошког типа: етнопсихологији, историји народа и нација, фолклорно-митској парадигми и егзактним социо-психолошким испитивањима колективних реакција на политичке, економске и идеолошке чиниоце притиска. Рат је третиран као нова ситуација, изненадни обрт или катастрофа у иначе историјски мирном следу догађаја ниског интензитета, који ни брзо, ни битно, не мењају традиционалне карактеристике живота неког народа.

Ратне теорије и тумачења узрока рата у савременом информатичком друштву, заснованом на електроници, телекомуникационим системима и компјутерској технологији, морају темељито да се реконцептуализују. Главна промена јесте то што основни чинилац ратног процеса више није човек, већ логичка шема или образац енергетског

дејства. То је Тесла тачно предвидео, јер није посматрао рат као политички однос зараћених страна продужен физичким сукобом или, како закључује пруски пуковник и теоретичар Клаузевиц, као „политику продужену ратним средствима“ већ као енергетску размену различитих потенцијала, а у још дубљем смислу као уређивање енергетских и материјалних ентитета директно пресликано са хијерархијског плана идеја.

Теслино схватање рата толико је дубоко и револуционарно да задире у смену парадигме саме хришћанске цивилизације, засноване на појму животног простора и жртве појединца за колектив – задире својом метафизичком етиком егзактне природе, тако рећи математичком аксиологијом, која без сумње више одговара научно технолошкој цивилизацији нашег доба и будућности...